

Rządy państw Unii Europejskiej i NATO ostrzegają przed możliwą eskalacją wrogich działań ze strony Rosji. Wojna hybrydowa nie musi oznaczać fizycznych ataków, dywersji czy sabotażu. Jej podstawowym elementem jest teraz dezinformacja. W walce z nią ustawowe zadanie otrzymał jako organ ochrony ludności starosta. Co z tego wynika?

W art. 11 ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej wśród zadań starosty, jako terytorialnego organu ochrony ludności, wymieniono m.in. przeciwdziałanie dezinformacji obniżającej społeczną odporność na obszarze powiatu. Co ciekawe, analogicznego przepisu nie przypisano choćby wójtowi na terenie gminy. Należy więc uznać, że to na staroście spoczywa główna rola w walce z fałszywymi, dezorientującymi działaniami lub wiadomościami na terenie gmin i powiatów.

Sama ustawa nie daje organowi konkretnych narzędzi nakierowanych na walkę z dezinformacją. Nie ma też konkretnej definicji takich działań. Należy więc szukać rozwiązań w całym systemie prawnym.

Znaczenie terminologiczne można rekonstruować chociażby na bazie powszechnego pojęcia językowego. Internetowy Słownik języka polskiego PWN podaje, że dezinformacja to wprowadzenie kogoś w błąd przez podanie mylących lub fałszywych informacji. Wytyczne jak należy rozumieć dezinformację wydała też swego czasu Komisja Europejska w specjalnym komunikacie do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, „Zwalczanie dezinformacji w internecie: podejście europejskie”. Są to możliwe do zweryfikowania nieprawdziwe lub wprowadzające w błąd informacje, tworzone, przedstawiane i rozpowszechniane w celu uzyskania korzyści gospodarczych lub wprowadzenia w błąd opinii publicznej, które mogą wyrządzić szkodę publiczną.

Co może więc starosta?

Po pierwsze, zwalczanie dezinformacji należy obejmować wszelkimi możliwymi działaniami techniczno-organizacyjnymi. W komentarzu do ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej wydawnictwa C.H. Beck, eksperci Związku Powiatów Polskich wskazali:

1. jasne i precyzyjne oficjalne komunikaty starosty dotyczące zagrożeń;
2. dementowanie plotek i tzw. fake newsów, także za pośrednictwem mediów tradycyjnych i społecznościowych;
3. kampanie informacyjne i uświadamiające;
4. zawiadamianie służb i instytucji (w szczególności policji, ABW, SKW, NASK) o zidentyfikowanych źródłach celowej dezinformacji.

Ponadto, elementem obowiązkowych i fakultatywnych szkoleń i ćwiczeń z zakresu ochrony ludności i zarządzania kryzysowego mogą być również elementy rozpoznawania dezinformacji lub metod jej zwalczania.

Warto pamiętać, że dezinformacja nie musi dotyczyć aspektów obronności, sytuacji politycznej czy militarnej. Bardzo podatnym na dezinformowanie jest np. aspekt klęsk żywiołowych. Z tego względu do ustawy o stanie klęski żywiołowej dodano art. 27a, który penalizuje rozpowszechnianie fałszywych informacji w czasie tego stanu nadzwyczajnego. Zagrożone karą grzywny lub ograniczenia wolności do roku jest publicznie rozpowszechnianie informacji mających wywołać przekonanie o istnieniu zdarzenia, które zagraża życiu lub zdrowiu wielu osób lub mieniu w znacznych rozmiarach lub stwarza sytuację mającą wywołać przekonanie o istnieniu takiego zagrożenia, pomimo wiedzy rozpowszechniającego o

Dezinformacja elementem wojny hybrydowej - co może starosta?

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: środa, 23, wrzesień 2026 13:13

Adrian Pokrywczyński

Odsłony: 414

nieistnieniu takiego za grożenia. Ponadto, od wielu lat funkcjonuje art. 224a Kodeksu karnego, który reguluje tzw. celowo fałszywe alarmy. Starostowie, rozpoznając tego typu działania, mają wręcz obowiązek składać zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa.

Mimo braku „twardych” kompetencji, starostowie i pracownicy starostw muszą w obecnych czasach przyjąć, że ich rolą będzie więc, przy wsparciu innych organów i służb, wykrywanie i dementowanie fałszywych informacji o bezpieczeństwie powszechnym, uspokajanie mieszkańców i, w razie potrzeby, prawne przeciwdziałanie ich źródłu.

Warto sięgać przy tym do dobrych praktyk. Poradnik dla administracji publicznej, jak zwalczać dezinformację, wydała swego czasu NASK – do pobrania pod tym [LINKIEM](#).